

Kalasa Med Navet

Nu är det äntligen dags för en ny experimentsida här igen. Denna gång med temat kalas! Kalas för att det ALLTID finns något att fira, men också för att Navet firar födelsedag i den här veckan – 20 år på samma ställe! Det bästa med kalas är att det finns så många roliga sätt att fira med just olika

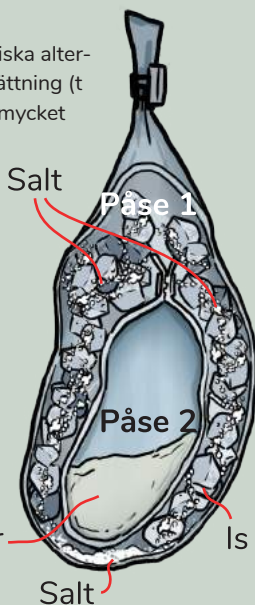
experiment. Vi hoppas förstås att du vill ställa till med ett eget kalas för att fira med oss!

Glass i stora lass!

Du behöver: socker, mjölk (går lika bra med vegetariska alternativ), 2 zip-påsar (en större och en mindre), smaksättning (t ex chokladsås, hallonsylt), vantar, bordssalt (NaCl), mycket is!

Gör så här:

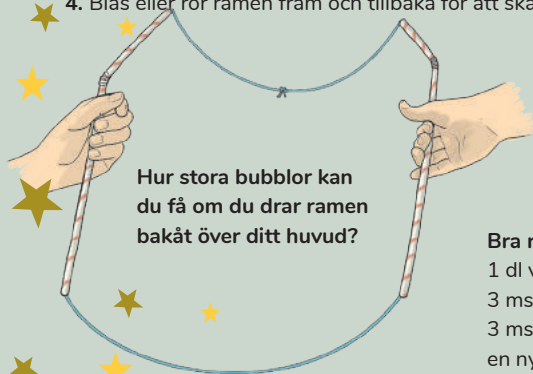
1. Häll mjölk, socker och smaksättning i den mindre påsen. Stäng och skaka.
2. Lägg isbitar och salt i den stora påsen. Stäng och skaka.
3. Öppna den stora påsen. Lägg den lilla inuti. Var noga med att den har is runt om.
4. Ta på dig vantar och skaka. Efter ca 5-10 minuter har det blivit glass.
5. Ta ut den lilla påsen, klipp av ett hörn och kläm ut glassen. ÄT!

Stora bubblor

Du behöver: såpbubbellösning (blandad enligt receptet nedan), två stora sugrör, snöre eller garn (som kan suga upp såpbubbellösningen), stor burk.

1. Trä snöret genom sugrören och knyt ihop
2. Doppa ramen i såpbubbellösningen
3. Spänn ut din ram av sugrör och garn genom att hålla i sugrören
4. Blås eller rör ramen fram och tillbaka för att skapa bubblor

Hur stora bubblor kan du få om du drar ramen bakåt över ditt huvud?

Bra recept på såpbubblor

- 1 dl vatten
- 3 msk diskmedel
- 3 msk sirap
- en nypa salt

Blanda ingredienserna försiktigt - de stora bubblorna blir bättre om blandningen inte är full med små bubblor. Låt gärna bubbelsmeten stå i några timmar innan du börjar blåsa

Bubbeldricka

Du behöver: bikarbonat, citronsyra, vatten (H₂O), smaksättning (t ex koncentrerad äppeljuice), ett glas, tesked, kryddmått, dl-mått.

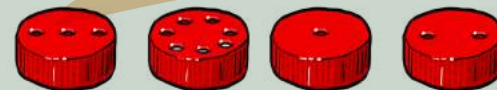
Gör så här:

1. Blanda 2 dl vatten (H₂O) och smaksättning till en god blandning.
2. Tillsätt 1 kryddmått citronsyra. Blanda.
3. Strö över ½ kryddmått bikarbonat.
4. Låt det stå lite så att bubblorna hinner bildas
5. Smaka!

Med detta experiment bör du be en vuxen om hjälp med sylen/spiken!

Mentosfyrverkeri

Du behöver: 1,5 - 2 liters Cola light (fungerar även med mindre flaska, det sprutar bara inte lika mycket), syl eller stor vass spik, sytråd, mintmentos, mindre vass spik, tändstickor, ev regnställ.

Gör så här:

1. Skruva bort locket ifrån flaskan. Gör ett eller flera hål i korken (se flera olika förslag ovan).

2. Gör hål i mitten av fem st Mentos med den mindre spiken. Tryck inte för hårt, de håller bättre om du "skruvar" dig igenom dem.

3. Knyt fast en bit av en tändsticka i sytråd. Trä upp mentosen på tråden. Dra tråden igenom ngt av hålen i korken.

4. Häll bort lite Cola light om det behövs. Mentosen på sytråden ska INTE nå ner till colan.

5. Sätt fast tråden på korkens utsida genom att sno/knyta den runt en tändsticka.

6. Skruva försiktigt på cola-korken på flaskan igen - med mentos och hål i. Låt INTE mentosen bli blöta!

7. Placera dig på lämplig plats - där det inte gör något om det blir blött. Räkna ner tillsammans från 10; 10,9,8,7,6,5...

8. Dra snabbt loss tändstickan från korken så att mentosen ramlar ner i colan.

Hur högt tror du att det sprutade?

Nu är det äntligen dags för en ny experimentsida här igen. Denna gång med temat kalas! Kalas för att det ALLTID finns något att fira, men också för att Navet firar födelsedag i den här veckan – 20 år på samma ställe! Det bästa med kalas är att det finns så många roliga sätt att fira med just olika

experiment. Vi hoppas förstås att du vill ställa till med ett eget kalas för att fira med oss!

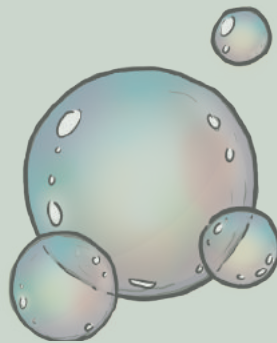
Glass i stora lass!

Vätskan mjölk innehåller till största delen vatten och kan lätt påverkas att gå från flytande tillstånd till en fastare form genom att temperaturen sänks. För att det inte ska ta för lång tid att göra glass skyndar vi på det hela lite genom att använda salt.

Saltet sänker temperaturen i den stora påsen eftersom saltet gör det svårt för vattnets molekyler att bindas till varandra och bilda nya iskristaller. När iskristallerna förlorar mer vatten än de fångar in smälter isen snabbt. Själva smältningen kräver energi – därför sjunker temperaturen i påsen. När du precis har kommit ut ur duschen kan du uppleva motsvarande – avdunstningen av vatten från kroppen kräver energi och den energin tas från din varma kropp som blir kall.

Stora bubblor

En såpbubbla har en mycket tunn hinna av såpvatten, fördelat på flera väldigt tunna lager. Såpbubblor framställs genom att vi blandar i t ex diskmedel i vattnet så att ytspänningen sänks och gör ytskiktet mer elastiskt. Oavsett vilken form en såpbubbla har från början så kommer den snabbt att bli till en sfär (klotform) när luftens atomer och molekyler trycker mot den ifrån alla sidor. Det beror på att en sfär är den form som kräver minst energi att forma och som behöver minst mängd material i förhållande till andra former. En såpbubbla kan skimra i fantastiskt många olika färger, speciellt när vi blåser dem ute i solen. Detta beror på att vanligt vitt ljus (från t ex solen) bryts när det träffar såpbubblans hinna och delas upp i olika färger. Hinnans tjocklek avgör vilken färg det är vi ser.

Bra recept på såpbubblor

- 1 dl vatten
- 3 msk diskmedel
- 3 msk sirap
- en nypa salt

Blanda ingredienserna försiktigt - de stora bubblorna blir bättre om blandningen inte är full med små bubblor. Låt gärna bubbelsmeten stå i några timmar innan du börjar blåsa